

POLITIKAI NAPILAP
 Felelős szerkesztő:
Kurkó Gyárfás
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Braşov - Brassó
 Strada Argintarilor 16 sz. III em.
 Engedélyezte: Cenzura Militară
 a Presei sub No. 1437. 7. X. 1944

NÉPI EGYSÉG

Az igazi út

Icta: Kurkó Gyárfás

Afg két hónapja, hogy a Madosz a Nemzeti Demokratikus Arcvonal oldalán szabta meg az ítélő magyarság útját. Két hónap a politikai életben talán kevés ahhoz, hogy számot vessünk eddigi magatartásunkkal és megkérdezzük: jól cselekedtünk-e, amikor a Nemzeti Demokratikus Arcvonal mellett foglaltunk állást? De a történetek után máris igennel felelhetünk.

A fajgyűlölet, mely minden idők népellenes politikusainak jól bevált fegyvere volt, teljében tombolt, mikor politikai magatartásunkról szót kellett vallani a széles néptömegek előtt. Nem volt ez véletlen. Jól kiszámított, de rosszul sikerült politikai sakkhúzás volt az ő részéről, melynek ellenszerét azonnal felismertük és alkalmaztuk is.

A háború befejezéséhez közeleg. Az ország férfitömegének nagyrésze még fegyverben van és mégis az a veszély fenyeget, hogy az itthonmaradottak sem bírák családjaikat mindennapi kenyérrel ellátni. Ruhaneműekről ne is beszéljünk, de mi lesz, ha hazajönnek a családapák, férések és ifjak, akik éveken keresztül hallgatták az üres handabandázást. Mindent ígértek nekik és semmit sem adtak. Azaz dehogyan nem adták: nyomort, éhséget, járást, betegséget, szétbombázott házakat és alátemetett családokat, földet Ukrajna mezein, fa- és vaskeresztet.

Az ártatlan népmilliók vére égbekiált és számonkérést követel. E számonkérés alól kellett volna kibújni valahogyan és az urak meg is kísérik. „Üsd a zsidót!” nem üvöltötte már, de ha ezt nem szabad, nézzük, ki a leggyengébb és legvédtelenebb? A magyarság augusztus 23-ka után igen alkalmas bünbaknak mutatkozott. Miközben a magyar nyilas banditák nyomorult életük meghosszabbítása érdekében az ellenállást erőszakolták, egyes áldemokraták alkalmasnak látták a pillanatot, hogy népünk ellen írtó hadjáratot kezdjenek. Azt hitték, hogy a szövetségesek, de elsősorban a Vörös Hadsereg, valamint a román demokrácia szemébe port lehet hinteni és ekközben túlszárnyalják rablógyilkos tanítómesterüket: Hitler.

A székely demokratákat, akik százával szervezettek szöktek meg az ellenálló fasiszták táborából, a Vörös Hadsereg átvonulása után fogolytáborokba vetették. Ugyanígy bántak el más demokratákkal is. Kacsó Sándort, aki ismert antifasiszta, internálták, miközben a német-szolgá Gyárfás Elemérrel megbeszéléseket folytattak. Népünk és árulók között nem tettek kivételt. s ha igen, ezt az árulók javára tették.

Az igazi demokrácia nem tehet nemzetiségi megkülönböztetést demokratikus állampolgárok között. Nem azonosíthat egy egész népet a főbűnösökkel még akkor sem, ha ezek a főbűnösök még elmentálnak. Tudjuk, hogy demokrata barátaink nem is azonosítottak. Segítségünkre siettek és halásák vagyunk nekik.

Az ország munkássága magasabb bért és földművestársa földet követel s hogy leszereljük jogos harcait, az áldemokraták „üsd a magyart” üvöltöttek. Egy csapásra két legyet akartak ütteni: felelet nélkül hagyni a kenyérért és földért küzdő népi demokráciát és elnyomó törekvések számára szavazó eszköznek egyenként megnevezni a magyarságot.

Az értelmi szerzők Hitleradta recept alapján sajtórohamra indultak. Az eredmény nem kétes. Pár nappal azelőtt még békés románok bottal, fegyverrel és gránáttal kezükben törtek rá magyar polgá-

társaikra. Felfegyverzett és fajgyűlölettel telített ifjak a legkönnyebb módon végeztek ki ártatlan székely családapákat és asszonyokat. A székely gazdák megrémülten nyitották ki kapuikat és utolsó állataikat is kivetkék az utcára, csak hogy családjaikat életben hagyják.

Majd a megrémült lakosság soraiban megjelentek a „mentők” és kilatásba helyezték, hogy ha átkeresztelkednek, válást változtatnak, nem lesz bántódásuk. Még az is előnyökkel jár, ha belépnek egyik másik történelmi pártba.

Ilyen körülmények között erősítettük meg és szélesítettük ki szövetségünket a román demokráciával.

Az Ekések nem kérték, hogy mondjunk le vallásunkról, ellenkezőleg: tisztában vannak azzal, hogy aki lemond vallásáról, vagy nemzetiségéről, az nem jó magyar és abból jó román sem lehet.

A román munkások sem kérték, hogy egyenként lépünk be a pártjaikba. Ellenkezőleg: a bucaresti-i magyarság szervezkedését a Magyar Népi Szövetség keretein belül örömmel vették tudomásul. Helyeslik, hogy vegyeslakta falvakban alakítsuk meg mindkét nép demokratikus szervezetét és így hirdessük a megbékülés szükségességét. Román szövetségeseink éppen úgy tisztában vannak, mint mi, hogy nem a vallás és a nemzetiség megváltoztatása után születik meg a jóbarát, hanem egymás nemzetiségi és felekezeti mivoltának a kölcsönös tiszteltettségéből.

Az a magyar tehát, aki bárminemű megfélemlítésnek hatása alatt, vagy holmi előnyösebb helyzet megsillogtatása esetén a vallásváltoztatásban keres menekvést, súlyosan téved, mert mi is, szövetségeseink is, egyaránt azt valljuk, hogy gerinctelen, árulásra hajlamos elemeknek

nincs helyük sorainkban. Minden magyar vegye tudomásul, hogy súlyos történelmi felelősség hárul rá politikai magatartásáért és éppen ezért semminemű egységbontást nem engedhetünk meg. A demokrácia ellenségei megkísérelték és meg fogják kísérelni, hogy erőnket felaprózzák és egy tokányért, vagy féltiter borért szavazó bábokká alacsonyítsanak le, de erre egy bucaresti-i öntudatos magyar munkás szavával felelünk, hogy: soha többé azt a förtelmes világot, melyben ártatlan népeket egymásnak uszították!

Ma mindennemű politikai kezdeményezés, mely tudomásunk nélkül vagy megkerülésünkkel történik, nemzetiségünk megtévesztését szolgálja. Kezdeményezőit néparulónak és a demokrácia ellenségeinek tekintjük. Csak kétféle magyart ismerünk: egyfelől az öntudatos, vagy esetleg félrevezetett széles néprétegeket. Ezeknek a Magyar Népi Szövetségben van a helyük. Másfelől egy maroknyi bűnös fasiszta politikus és hitlerszolgát és ezek kiszolgálóit. Ezeknek pedig börtönben a helyük! Még csak egyszer akarjuk látni őket. Akkor, amikor felelőik kell néptünk rablógyilkos háborúba való taszításáért.

A „Daily Telegraph” szerint

Általános németellenes felkelés várható Magyarországon

(London.) A „Daily Telegraph” moszkvai tudósítójának jelentése szerint Magyarország a jelentőségében még Budapest elfoglalását is felülmúló nagytömegű események várhatók. Mint az el- lényeges vonalakon átszűrődött hírek jelentik, a magyar nép németellenes hangulata elérte csúcspontját és a katonaság sem akar többé a németek oldalán harcolni. Általános vélemény szerint a hangulat olyan, hogy közelebbről általános felkelés várható a németek ellen, amelynek során a katonaság is a németek ellen fordítja a fegyvereit.

(London.) Károlyi Mihály a londoni magyar védelmi bizottság elnöke felhívást

intézett a magyar néphez, amelyben, miután feltárta, hogy milyen helyzet vár a magyar katonákra, felszólította őket, hogy pártoljanak át a szovjet csapatokhoz. Károlyi főleg arra mutatott rá, hogy a németek úgy a magyar katonákat, mint a népet Németországba fogják hurcolni, hogy ott kényszer munkát végeztesenek velük és lövészárkokat ásattassanak Németország megvédésére.

(London.) A szovjet csapatok folytatják az előrenyomulást Budapest irányában. Az újabb előretörés során elfoglalták Gyömrő városát, amely fontos szerepet játszik a magyar fővárosnak északnyugati irányból jövő támadás elleni megvédésében. A Budapest—Miskolc közötti vasut-

vonalon elfoglalták Vámosgyörköt és ezzel elszigetelték Hatvan fontos vasúti csomópontot.

Más szovjet hadoszlopok újabb két helyen átlépték a Tisza felső folyását. A szovjet előrenyomulás iránya azt mutatja, hogy a hadműveletek célja Miskolc teljes bekerítése.

A Reuter-ügynökség tudósítója szerint Budapestben lázasan készülődnek a németek a barikád-harcokra. Minden jel arra mutat, hogy a németek nem bíznak többé a magyar hadseregben és ezért sietve német erősítéseket visznek a frontra. A szovjet csapatokhoz átláló magyar katonák száma egyre növekszik.

Egy magyar zászlóali áttért a Vörös Hadsereghez

A világháború különböző harcerein kezd kibontakozni a szövetséges hatalmak téli offenzívája, minden bizonnyal az utolsó döntő csapás, amelyet az ingadozó hitleri önkényuralomra mérnek. A helyzetkép mindenütt egyforma: a hitleri seregek hátrálnak s minden igyekezetük oda irányul, hogy az elkerülhetetlen véget késleltessék.

A nyugati arcvonalon Eisenhower tábornok főparancsnok bejelentése óta, amely szerint megindult a nagy offenzíva, két nap telt el. Összesen 8 szövetséges hadsereg kezdte meg az előnyomulást több mint 600 kilométer szélességű arcvonalon. A hadseregek közül kettő, amely amerikai csapatokból áll, német területen nyomul előre. Áttört erejű sikerekről, nagy előhaladásokról még nincs jelentés. A harc a német hadárakat védő mély erődözet előtt és azon belül folyik, ami természetessé teszi a lassu menetet. Néhány száz kilométeres előnyomulás itt már a Ruhrvidék, a nagy német ipari központ és Németország belsejének elfoglalását, vagyis a háború gyors befejezését jelentené.

A két amerikai hadsereg Aachentől északra és délre folytatja előnyomulását. Metz körzetében Patton tábornok haderői erődről-erődre tisztítják meg a világ egyik legerősebb erődhalozatát a németektől.

Folyik az előrehaladás Thionville környékén is.

A belforti körzetben francia csapatok az utolsó 24 órában 12 kilométerrel verekedtek előre magukat az elaknított erdős terepen. Ez a legnagyobb előrenyomulás az egész nyugati fronton.

(Moszkva.) A Reuter angol sajtóiroda moszkvai külön tudósítója a következőket táviratozza:

— A szovjetek most tisztítják meg az utolsó megerősített falvakat a magyar főváros körül. Ugyáltszik, a német hadvezetőség nem nagyon bízik magyar szövetségében, mert egyre német csapatokat hozat erősítésül. A helyzet válságos a németek számára. A harc már a város keleti külső részeiben folyik. A jelek arra mutatnak, hogy a város központjéért folyó harc nehéz, de rövid lesz.

A Budapest körüli arcvonal most nagy ívet ír le, amely átvágja a főváros fontosabb közlekedési vonalait. Malinovszky tábornagy készülődései arra vallanak, hogy a döntő csata küszöbön áll.

(Moszkva.) A magyarországi arcvonal egyik szakaszán elfogott Olajos főhadnagy — aki a 20-ik magyar gyalogezred 200 emberével együtt adta meg magát — a következőket jelentette ki:

— Ezredünket a legutóbbi harcokban megtizedelték. Az oroszok minden irány-

ból támadtak. A Molnár Gábor parancsnoksága alatt levő zászlóalj ismeretlen irányban elűnt.

— A folytonos támadások közben katonáink pánik fogta el. Eldobálták fegyvereiket és minden irányban szétszéledtek. Bálvány a helyzetet, megparancsoltam a velük levő 200 embernek, hogy adják meg magukat.

Más frontrészen a 23-ik magyar hadosztály mellé kirendelt 201-es önálló zászlóalj legénysége állt itt át tömegesen a szovjet csapatokhoz. Összesen 520 tiszt és katoná adta meg magát. Szentkirályi Gusztáv alezredes, a zászlóalj parancsnoka, elfogatásakor a következő nyilatkozatot tette:

— Beldi Lajos tábornok, a magyar nagyvezérkar hadművelési irodájának főnöke mellett voltam szárnysegéd. A németek nemrégiben letartóztatták Beldit s engem ekkor a frontra küldtek, mint zászlóaljparancsnokot. De már korábban levontam a következtetést az eseményekből, hogy minden ellenállás hiábavaló. Nem akartam kockáztatni tovább embereim életét német érdekeért, ezért elrendeltem, hogy a zászlóalj tegye le a fegyvert. Elhatározásomat az összes tiszték helyeselték, nem is szólván a legénységről, amely boldogan teljesítette parancsomat.

Műhelyből — Faluból

Az egészségügyi ipari alkalmazottak szakszervezetének sikeres harca a vasárnapi munkaszünet ügyében

(București.) Az egészségügyi ipari alkalmazottak szakszervezetének közbenjárására a Munkaügyi Minisztérium elrendelte, hogy a borbély- és fodrászműhelyek vasárnapokon és ünnepeken az ország egész területén zárva tartandók. Hatályon kívül helyezték a Munkaügyi Minisztérium minden olyan intézkedését, amely az említett üzletek számára vasárnapi vagy ünnepi munkaidőt szabott meg. A minisztérium vonatkozó rendelete már meg is jelent a Hivatalos Lapban.

Szervezkednek a brassói kisiparosok

(Brassó.) A brassói kisiparosok vasárnap, november 19-én, az alábbi csoportokban alakuló-gyűlést tartanak: Reggel 8 órakor a pékek és sütőiparosok, 10 órakor a női- és férfi-szabók, 11 órakor a kiskereskedők és délután 3 órakor a fasztergályosok, kádárok és kefézők. A gyűléseket a volt ipartestületi székházban (Mitropolitul Filotti-utca 2 szám) tartják meg. A szervező-bizottság pontos megjelenést kér. Itt írjuk meg, hogy a kisiparosok cipész-szakosztálya hétfőn, november 20-án, délután 3 órakor tartja alakuló-gyűlést az ipartestületi székházban. A szervező-bizottság kéri a tagok minél nagyobb számban megjelenését.

Szervezkedik az Ekésfront

(Brassó.) Tegnap számunkban beszámoltunk arról, hogy az Ekésfront vasárnap három brassómezei községben tarti népgyűlést. Szerdára újabb nagygyűlést hirdet az Ekésfront Bran-ban. Az eddigi megtartott gyűlések bizonyították, milyen lendülettel folyik a földművelés szervezése. Jellemző a falusi földművelés politikai tisztánlátására, hogy milyen hamar felismerte az utat, melyen haladnia kell.

Az „Astra”-gyár munkássága kívívá követeléseit teljesítését

(Brassó.) A brassói Astra-üzemek szakszervezeti bizottsága újabb emlékiratot terjesztett a gyár igazgatósága elé, amelyben ismerteti követeléseit. Az emlékiratban a munkásság mindenek előtt a 8 órás munkanap elismerését követeli, majd pedig a tulajárk rendezésével kapcsolatban javasolja, hogy az első két túlóra után 50 százalékos fizetéstöbbletet, míg a továbbiak után, valamint a vasárnapi és ünnepnapra túlórázás után 100 százalékos rendkívüli fizetéselemet állapítsanak meg. Követelik továbbá, a gyár valamennyi alkalmazottja számára és a 208 órát kitevő különbözet kifizetését minden adólevonás nélkül. A családi segélyek minden gyermek után 1500 lej, a feleség után 1000 lej való felemelését kérték. A további fontosabb követelések a következők: Nők részére egyenlő munkáért egyenlő bért. A gyár személyzetének és családainak ellátását, a közszükségleti cikkek beszerzését két szakszervezeti megbízott ellenőrizze. Elbocsátásokat, vagy munkásfelvételt csak az üzemi-bizottság véleményezésével eszközöljenek. Négy tagu szakszervezeti tanácsot válasszanak az igazgatóság mellé. A fasiszta-hitlerista elődsi elemeket távolítsák el. A gyár igazgatósága szinte teljes egészében elfogadta a munkások követeléseit. A napokban tartott gyűlésen Cucu Alexandru, az Astra szakszervezeti bizottságának elnöke, beszámolt az elért eredményről s kimutatta, hogy a gyár munkásainak kitartó harca hozta meg ezt az eredményt. Zotea záróbeszédében hangoztatta, hogy a munkásságnak az eddigi utat kell követnie továbbra is, mert — ugymond — még csak a harc elején vagyunk.

A Prifaro-üzem munkásai is eltávolítottak egy fasisztát

(Brassó.) Az öntudatos munkásság tisztában van azzal, hogy jogos követeléseit csakis szervezkedve és egységes fellépéssel tudja kiharcolni. Ezért nemcsak a nagyobb, hanem már a kisebb ipari üzemek munkásai is megindították a szervezkedési munkát és egyre nagyobb tömegek kapcsolódnak be a szakszervezeti mozgalomba.

A brassói Prifaro-üzem munkásai a napokban szervező-gyűlést tartottak és a következő gyári-bizottságot választották meg: Baciu A., Vetric I. és Egri Valentin.

A gyári-bizottságot ezutattal az üzem munkásai választották meg és elejét vetették annak, hogy reakciós elemek kerülhessenek be a munkásvezetőség soraiba, mint az a múltban történt, amikor Morar Petrut vezetőségi taggá választották.

Morar Petru ugyanis, ahelyett, hogy a munkatársai védelmét szolgálta volna, egyenesen az igazgatóság rendelkezésére állott. A bombázások idején, amikor a gyár csak napi 7 órát volt hajlandó kifizetni és most utólag akarta folyósítani az elmaradt egy órás különbözetet, Morar

Petru volt az, aki a különbözet kifizetése ellen szólt fel. Egyébként Morar Petru volt az élelmiszerek szétosztásával is megbízva, aki itt is megkárosította a munkásokat. Morar Petru a kenyeret 5 lejjel magasabb áron adta el, míg a husnát és zsírnál, amellyel, hogy drágábban adta el, a mérésnél is megkárosította munkástársait. Bántalmazta a munkásokat és a fasisztarendszer alatt állandóan „Heil Hitler”-el köszöntötte a munkásokat.

A Prifaro munkásai ezért távolították el Morar Petrut sorakból.

Látogatás a sártengerben uszó Dálnokon

(Dálnok.) Bokáig érő sárban megyünk végig a háromszékmegyei Dálnok község főutcáján. A sűppedéses talajon tengelyig süllyednek a szekerek. Valamikor jókarban tartott utak voltak erre felé, azonban a fasiszta magyar uralom alatt a falu „arizokratája”, az egyik Beczassy, többi cinikusával együtt megunták a községi uton való járást és a községi költségvetésben nyolcvanezer pengőt szavaztattak meg az úgynevezett „bekötőt” építésére. Erre az

utra egyedül csak Beczassynak volt szüksége, hogy azon kijárhasson a tagjába. Az út megépítése azonban az ezerötszáz lelket számláló dálnokiaknak százötvenszázalékos községi pótdadót jelentett. Természetesen a pótdadóból úgy Beczassy, mint a dálnoki „könyöknevesek” igyekeztek kihuzni magukat. Az utat megépítették s most, miután a Beczassyak a háboru szélére tovább álltak, ott maradt az út s a dálnokiak a régi uton, feneketlen sártengerben kénytelenek járni.

A furfangos pálinkafőző üst

A felszabadító Vörös Hadsereg és a román csapatok nyomában ismét megpezdült az élet Dálnokon s a nemes urak elfűntek a történelem súlyosztójában és a föld népe bátrabban mer beszélni a földesurak rohamos meggazdagodásáról.

Munkásokból és kiscsapatokból álló csoport beszélget az egyik utcakarkon. Az ellátott földesurakról beszélnek.

—Máig sem értem — kezdi az egyik, — hogy tudtak a Beczassyak tisztességes munkával szinte félezer hold földet összeszedni. Mi is dolgoztunk, mi is belekezdünk valamibe, de mindig rajta vesztek. Ők meg csak gyűjtötték a vagyont és minket szípoloztak.

— Én már tavaly rájöttem a turpiságra — veszi át a szót egy másik kiscsapat — a tavalyi nagy szilvatermést az ő üstjükbe vittük pálinkafőzésre. Főzés előtt kivette a szilvából a vámot, aztán beöntötték a cefrét a kazánba. Legnagyobb bosszankodásunkra jóval a várakozásnál kaptunk pálinkát. Egy darabig csak mérgeledtem magamban, hogy a fenébe adott csak annyit az a sok cefra? Aztán rájöttem mindenre... Meglestem a titkát... Hát nem két levezető csöve volt az üstnek? Az egyikből az én fazékomba, míg a másikkal az ő fazékába folyt a pálinka!

— Hol van most ez az ur? — vetjük be. — Elmenekült még idejébe. A német tolvajokkal paktált. Nekik adta a túllélek ellopott pálinkát, mindenit s aztán elfutott velük.

— De jól es tette, mert ha nem... — villámlik meg az egyik fiatalabb gazda szemében.

— Őt nemős ember volt a faluban — folytatta az egyik öregebb atyafi — de egy kivételével mind elpuccoltak. A Vörös Hadsereg csak egyet talált itt.

A németbarát urak elfakarodása után a község fellélekzett s ismét megindult az élet kiszípolozók nélkül. Most már csak az van hátra, hogy a nép földművelésbizottságot alakítson és ossza fel a nélkülözők közt a szőkevényes fasiszták birtokait. Így aztán mások is használhatják a drága pénzen megépített dálnoki „bekötő utat”.

(Dálnok)

(s. gy.)

Csak a földosztás oldhatja meg a népegészségügy égető kérdését!

Érdekes és minden tekintetben figyelemreméltó cikk jelent meg a „Scanteia” című fővárosi lapban a népegészségügy és a földreform megvalósításának összefüggéséről. A cikkirő párhuzamot von a falu és a város között és kétségre nem vonható statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a népegészségügy katasztrófális helyzete a falusi környezetben elsősorban a földhiánynak tudható be és ezért a földreform megvalósítása előfeltétele a földműves réteg emberibb életlehetőségének.

A falusi ember nyomorúságos életének legjellemzőbb megnyilatkozását a lakásvizonyokban találjuk meg. A statisztikai adatok elrettentő helyzetet festenek e tekintetben. Tulzsufolt, egészségtelen lakásokban tengődik a falusi nép és egyes szegényes falvakban átlagosan hat személy alszik egyetlen szobában. A normális 25 köbméter helyet mindössze 4.918 köbméter jut egy személyre. Vrancea vidékén a földnélküli parasztlakosság 9.9 köbméternyi lakással rendelkezik és mindössze a 100 holdon felüli birtokosoknak van megfelelő lakásuk.

Ugyancsak a földhiányból következő

szegénységnek tudható be, hogy a falusi lakosság 56%-a ma is írástudatlan, ami megnehezíti a felvilágosítás munkáját. Az írástudatlan ember rendszerint babonas és így az orvos minden igyekezete csődöt mond e sötétségben tartott emberek ellenállása következtében.

A gyermekhalandóság egybevetett adatai azt mutatják, hogy a falusi környezetben összehasonlíthatatlanul súlyosabb a helyzet, mint a városokban, ahol a gyógykezelés nem ütközik olyan nagy nehézségekbe. Különösen a gyermekhalandóság és a társadalmi betegségek tekintetében óriási az aránytalanság. Elégséges ha utalunk a vérba, a tüdőba és a pellagra elterjedésére a falusi környezetben, ahol a megfelelő gyógyító eszközök hiányán kívül nagy szerepet játszik a szegénységben tengődő falusi ember közönyössége és tudatlansága is.

Régóta megállapított tény, hogy a falusi ember nem tud kellőképpen éhezni. Az elfogyasztott élelmiszerek elkészítési módja teljesen kezdetleges és nincsen meg az arány és az egyensúly az alapanyagok között. Az ételek kalóriában kifejezett

tápláló értéke elégtelen, ami a szervezett fokozatos legyengülését vonja maga után.

Mindezekből látható, hogy a falusi nincstelen osztálynak a földért vívott harca mennyire indokolt, mert a föld birtoklása nemcsak jobb életmódot, hanem jobb egészséget, felvilágosodást és általában embérségesebb életkörülményeket jelent. Sokan megvádolták az orvosokat, hogy nem töltik be kellőképpen társadalmi hivatásukat és csak legtrikább esetben akarnak falvakon elhelyezkedni. Tény az, hogy míg a városokban minden 500 emberre jut egy orvos, addig a falusi környezetben csak minden 7000 embernek van egy orvos. Ahoz azonban, hogy az orvosok főleg városokban szeretnek elhelyezkedni, a jobb kereseti lehetőségeken és kényelmi szempontokon kívül hozzájárul az is, hogy az elképzelhetetlen falusi nyomor elkedvetleníti az orvost, aki reménytelennek látja a küzdelmet és tehetetlennek érzi magát e helyzettel szemben.

Természetesen a fenti megállapítások elsősorban a moldovai és munténiai környezetre vonatkoznak, de az erdélyi megyékben sem sokkal jobb a helyzet és ugyanolyan égető szükség a földműves réteg helyzetének megjavítása, ami viszont csak a földosztás útján érhető el.

A falusi életkörülmények okait boncolgató cikkirő nagyon helyesen arra a következtetésre jut, hogy a földreform megvalósítása nemcsak az elsősorban érdekelte Földnélküli Jánosok ügye, hanem az orvosok, egészségügyi ügynők, szülész-nők karöltve a tanítókkal szintén kötelesek támogatni ezt a törekvést ha valóban meg akarnak felelni hivatásuknak.

A kisiparosok követeléseit a munkaügyi miniszter előtt

Lotar Rădăceanu munkaügyi miniszter kihallgatáson fogadta a kisiparosok szakszervezetének szervező-bizottságát. A bizottság rámutatott arra, hogy a munkakamara régi, még a diktatura idején ki-nevezett bizottsága ma már nem rendelkezik erkölcsi alappal arra, hogy a munkakamara ügyét vezethesse. Kérte, hogy nevezzenek ki új időközi bizottságot. Ezután feltárták a bombakárosult, munkára beosztott, valamint a faji törvények által sújtott kisiparosok nehéz helyzetét, hatósági támogatást kérve mindezek részére, hogy hivatásukat betölthessék. Ugyanakkor olcsó hitelek folyósítását is kérték, az arra szoruló kisiparosság számára.

Rădăceanu munkaügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy a kisiparosság jogos sérelmeit és kívánságait megvizsgálja és minden igyekezetével azon lesz, hogy azokat orvosolja is.

Be kell vetni a földeket!

(București.) Romulus Zăroni földművelési alminiszter elrendelte, hogy az ország összes mezőgazdasági kamarái kötelesek intézkedéseket tennie, a hatáskörükbe tartozó megye összes termőföldjeinek bevetésére.

Erdélyi képek

FALUSI LÁTOGATÁS

Őszi szivárvány / Bukóbombázók a leadó fölött / Az elhagyott kazal kicsirázik / Katonák a faluban / Jön a tél

Induláskor apró permet-eső kezd hullani a foszlányfelhős égből. Szél fúj észak felől s az ősz lehelletét hozza magával. A könnyű vízfátyol mögött azonban tiszta a keleti égaj. A hegyek mögött talpraugrásra készülődő nap tűz-sárgára festi a szaladó vékony felhőket s egy pillanatra felragyog az eddig sötét reggeli táj. Aztán kihuny a ragyogás. Helyette azonban egyenes világosság önti el a tájat s a nyugati hegylánc fölött hirtelen megjelenik egy teljes szivárvány. Őszi szivárvány reggel három negyed hétkor. Színei kissé bágyadtak, mintha szövete fakult volna ki, de mégis esillogva és barátságosan támaszkodik földig lehajló két ívével a csapzott, sáros talajra. Szinte megnyugodva csettintünk a lovainak. A szivárványt jó jelnek vesszük.

Hidvég felé tartunk. A nyáron hetenként legalább egyszer megtettük ezt az utat oda-vissza, hogy a szakadatlan légiriadók miatt kissé megborzott idegeinket pihentessük. Jól ismerünk hát minden bokrot, minden fát, minden térlőt. Nagyjában minden is változás nyár óta. Csupán a németek építette távbeszélő-vonalak porcelláncsáigárváltak el. Itt-ott még csügged en lóg róluk egy-egy huzalmaradvány, de a madarak már csak az oszlopok csúcsán foglalhatnak helyet. Az ide-oda szalogató lomha varjak bizonyára mélyen dőlőznek, hogy hova tűnt el a rettenetes mennyiségű sodrony, amellyel ezek a németek mindent körülköttöztek, befonomgrögztettek! Csak a szántók és korrépa-földek közébe épített faoszlopok álldogálnak még a lassan csapódó esőben, amíg valakinek eszébe nem jut és nem ássa őket.

A rádióállomás roppant vastornyain is szelhetőt némi változás. A déli torony legmagasabb szakasza félrehajlott és tetején egy elgörbült henyé vasdarab mered céltalanul az ének. A leadó antennája nem is a csucsukra függesztett huzalokról csügg le mint eddig, hanem csupán oda rögzül, ahol a torony megbillent. Szükségmegoldás. Szeptember elején ezt a leadót támadta meg egy raj német bukóbombázók és hamarosan üzemképtelenné is tette. A támadást szinte egy egész megye lakossága nézte végig, mert az adóállomás messzire ellátszik a síkon s akár a városból, akár faluból figyelték, mindenütt tisztán látszottak a hejaként lecsapó gépek s a nyomukban égrelovó füst és por. A nézők leirhatatlanul csodálkoztak. Az egész háború alatt az a hír járta, hogy a szembenálló ellenfelek nem bombázzák egymás leadóállomásait. Nem kíméletből, vagy szeretetből. Hanem mert az ellenfél leadója kitűnő hírforrás. Ezuttal azonban a németek rácsófolták a híradásra. Ugyátszik hírforrásra nem volt szükségük többé.

Elérjük a permetező esőtől csuszós aszfalt-ut végét s az eddig óvatosan lépkedő lovak vidám ügetésbe fognak. Jobbról is balról is hajladozó emberek dolgoznak a mezőn. Emberek... de inkább gyermekek és asszonyok. Pityókat szednek és valószínűleg aggódva nézegetik a szállongó fellegeteket. Ha megsűrül az eső, akkor a pityóka a földben marad, mert az idén csatakos ősz köszöntött ránk s a talaj szinte szortyog a nedvességtől. Ha pedig a pityóka a földben marad, akkor mit eszünk a télen.. Egymást sürgetve, szinte lázasan munkálkodnak. A görbe villa-karjaival gyorsan hadonászó krumpli-kiszedő gép előtt olykor, három-négy lovat is biztatnak a gyermekek. A lovak nekihuzalodnak s csontjaikon megfeszül a sovány bőr.

Botfalu körül cukorrépa-földeken dolgoznak az emberek. Az eke hosszú sorban

borítja ki a földből a kővér gyökereket. Hatalmas késsel felfegyverkezve vágják le róluk a csattogó zöld leveleket s hajtják a megmaradt gyümölcsöt a puposodó halomba. Reméljük, hogy a nyári nap kegyes volt hozzánk s megfelelő cukortartalmat érlelt a szürkés-fekete répákba. Mert egész Erdély ezekből fog cukrot enni a télen. A marosvásárhelyi cukorgyárat használatlanlenné tették a visszavonuló németek s az egyetlen botfalusi gyárnak kell most mindannyiunkat ellátnia.

Közvetlenül a földvári hid előtt áll egy tanya. A nyáron mindig csahosnyelvű kutyák üdvözölték az arra elhajtó szekeret s a szokatlanul nagy ablakos istállóban roppant szarvasmarhák kérőztek. Most az egész tanya körül csönd. S ebben a pillanatban jut eszembe, hogy a híres tisztvázi korcsmánál szintén ez a halálos csönd fogadott. Vajjon hol járnak a tulajdonosok? A csupasz falak ellenségesen hallgatnak. A fejvesztett gyorsasággal távozó csapatok védelme alatt menekvők nyomát már régen szétfutta a szél. A tanya széles udvarában két nagy kazal gabona. Messziről nem tudom megállapítani, hogy mi lehet. Tetejüket azonban mintha zöld moha fódne. De mégsem moha az, a zöld. Az elhagyott kazlakban újból kicsirázott a füldet gabona s a kalászkok átverték a tetőt és lassan ringatóznak a völgyön átsuhanó szélben.

Vajjon hány ilyen gazdaság van a körülöttünk elterülő rónaságon. Hányan hagyták gabonájukat csépeletlenül pusztni? Hányan vettek vándorbotot kezükbe egy megdöglött pillanatban?... A választ erre majd csak a tél fogja megadni nekünk. Az a tél, amelynek fehér hírnökei már ott ragyognak a hegyek magasabb csúcsain s nemsokára leereszkednek a dombok oldalára, a völgyek vágásaiba s hideg, halálos szorításukba fogják az egész világot.

Áthajtatunk a magas dombra épült Földváron. Ezt a falut különösen szerették a németek. Egy léghajlító üteg állomásozott itt s a százs lakosság tejből-vajból fűrésztötte a hadfiakat. Most a községi mázsáló előtt román katonai tehergépkocsi áll és kővér hízokat mérnek a bakák egy borkabátos főhadnagy felügyelete alatt. Egy nem messze eső házból cigarettázó kozákok nézik a műveletet s

olykor-olykor vidámakat rikkantanak a makacs állatokkal küzködő katonák felé. Hogy mit mondhatnak, persze senki sem érti.

Amint a falu tulsó oldalán a völgy aljába érünk, a fuvaros szája balsarkába tasztja a cigarettát s ostort tartó öklével jobbfelé int. Arra, ahol az egykori várdomb lenyőli majdnem elérik a vasut-vonalat. „Ott az erdő alatt, ott voltak az ágyuk” — mondja — „és a község fölött lóttek keresztül Előpatak irányába. Három napig laktunk a pincében...” Elhallgat s szemem önkéntelenül is megpihen az Ott kanyarulatában. Hányszor fűrdöttünk ott a nyáron, a vasárnapok csöndjében!

Hidvég fölött halálos csönd. Egy pillanatra megdöbbenek. Talán mégis igaz, hogy az embereket elhajtották és a házakat kirabolták. A nyugtalanság végignyilalik bennem s egészen addig tart, míg egy szembejövő fel nem világosít a dolgok valódi állásáról. Az egész falu kinn van pityókat szedni. Sietni kell, amíg szép az idő. És csakugyan most veszem észre, hogy amióta kikerültünk a hegyek büvőköréből, az idő is megváltozott. A kavargó foszlányfelhőket szétfutta az enyhe szellő. Az égboltozat itt-ott megmutatja barátságos kékjét is. És a felgyűrt gallérú esőköpeny máris likivánczik rólunk. Szinte nyáriasan érkezünk be a faluba.

Megállunk a H.-ék háza előtt. A rácsos kapun keresztül látom már, hogy a ház-örző kutya karikába gömbölyödve alszik az istállólal szemben s az udvaron tyukok kapirgálnak. Nincs itt hát semmi baj. Az elmúlt hetek alatt három hírnök is jött hozzám és minden egyes esetben pihetve szölt, hogy Hidvéget teljesen kirabolták, a marhákat elhajtották, a szekeret elvették és az asszonyokat.. ez utóbbit azonban a hírnökök csak suttogva mondták tovább. H.-ekről kérdezősködtem, akkor csak sokatmondó fejcsoválással feleltek, amiből én azt érthettem, hogy H.-eknek pedig kutyástól-macskaástól végük. A kutya azonban ime itt van s mikor a szekerről leugrom, már a círmos macska is megjelenik a nyári-konyha ajtajában.

Benyitok a kapun. Lehet, hogy senkit sem talállok itthon, hiszen mindenki pi-

tyóka után van. Ámde a cica mögött a konyhaajtóban megjelenik már az öreg. H. néni ravaszka arca is. Élespillantású szeme azonnal felismer. Kinyújtott kézzel jön felém s mire az örvendezésen tulesünk, a favágókak mellől előkerül H. bácsi is. A fiatalok persze a pityókaföldön vannak, de délre hazajönnek. Leülünk a konyha előtt álló székekre és udvariasan hallgatunk. De tudom az illemt. Én jöttem a városról, hát először nekem kell beszélnem. El is mondom hamarjában, amit tudok. Amióta a rádiókészülékeket beszolgáltattuk, s a hírlapok hetes késséssel érkeznek, a hírmondók becsülete ismét megnőtt. De aztán elhallgatók s kis szünet után őket biztatom beszédre.

H. néni ravaszka arca elmosolyodik. „Hát” — mondja s elhúzza a szót — „nincs is mit mondjunk. Volt itt a faluban töméntelen orosz katonaság, de miniket nem bántottak. Nem bántottak senkit” — teszi hozzá meggyőzően. „Egy vastengelyű szekerünkre az igaz, de másikat hagytak háromszékű. Egy kicsit meg ke-tani csak, annyi az egész”.

Megkérdem, hogy félték-e tőlük. „Egy kicsit féltünk, mert nem velük beszélni. De aztán me-tal-érték, hogy mi kell nekik, meleg v-érel megmásm. Mi pedig adtunk emberségesek voltak. Egyszer h-ít két ló volt odahátul a kerítésen, kövte, de alig is tudtunk róluk. Egy katon se jött elé az udvarba. Nem mondom fiatal asszonyok el-elbujtak éjszaka, egyszer sem keresték őket. A nagy-ban tiszt is lakott. Semmi bajunk se-vele. Összesen egy üveg áfonyabef-ke-tette meg. Válgék egészségére!”

Mindhárom nevetünk. H. bácsi a p-tikai helyzetről kérdez, de még m-é-kifejethetném az egyedül üdvös állásfoglást, megérkeznek a fiatalok is és elől kezdődnek a vízontlítás örömei. A p-tikai helyzetről azonban mégis be-számolnom nekik. Megbeszéljük a Szövetség állásfoglalását, m-í- fiatal asszony eltűnik. Cs-ter és együtt megyünk b- ahol tej, kenyér és szalor-étvágygal látok hozzá. A sen kívánja az ételt.

Évés után a télről kezdünk beszélni. Egy kicsit mindnyájan elkomolyodunk. „Nehéz lesz ez a tél” — mondja a fiaal H. Utána sokáig hallgatunk. A falu gondja és a város gondja most ugyanegy. A nehéz léptekkel felénk közeledő tél.

Szemlér Ferenc

Háromszéken 1944 októberében

Reggel fél kilenc az óra. Vonatunknak hétkor kellett volna indulnia, de még mindig itt tolatunk előre-hátra a brassói nagyállomáson. Miért, mire várunk? Senki sem tudja. A türelmetlenkedőket azzal nyugtatják meg, hogy így megy ez nap-nap után. Végre kilenc körül elindulunk. A kocsi szufolásig tömve, az utasok bizalmatlanok, hallgatagok.

Hamarosan elérjük a bécsi döntésben kijelölt határt. Lépésben megyünk át az ideiglenesen kijavított hidon, melyet a visszavonuló felrobbantottak. Tőlünk pár méterre halad az országot, szép vashidja, szintén felrobbantva, a patakba roskadt.

Uzon. Kiszállok. Itt kell találkoznom János gazdával, aki benne volt a városban s most hazafelé felvesz szekerére. Még nem érkezett meg. Az állomáson krumpli és káposztahegyek vannak s egyetlen árva teherkocsi áll magában.

— Mind itt rothad, ha ilyen sebesen

hordják, dörmögi okrés szekerén egy nagybajusz. Mi a baj Anis-né? kiált egy szipogó asszonyhoz, ki az uton közeledik.

— Ne hogy jártam Márton bá, tegnap kaptam ezt a pénzt a káposztámért s senkisék akarja elvenni. Pedig román, két-ezer lejes.

— Hát az jó, most az es járja.

— Igen de asszonyák ez rossz pénz, nincs benne a vizesés.

— Miféle vizesés? kérdi Márton bá! Hát itt a viznyomás, mutatja s figyelmen vizsgálják mindketten a bankót. Tölem is tanácsot kérnek, mivel hogy „oda-át való” vagyok. Anisné hiába nyugtat meg, a pénz jó, ő csak szipog, mert töle nem akarják azt elfogadni.

Megindulok az országot felé, egy legényke jön szembe. — Hová sietsz fiam? — kérdem.

— Pityókat szedni.

— Hány éves vagy?

— Tizenkettő.

— Iskolába jársz-e?

— Jártam volt, de most nincs tanítás. Sietve fordul be a dülöuton, meztelen lába mélyen süppel a hideg, őszi sárba.

— A falut hagyták-e itt sokan?, szölok utána.

— Csak a nagy gazdagok. Mert nek.

— Kitől?

— Mindenkitől, kiáltja vissza messzi De már jön János gazda is, szék a négy utas kuporog, magam is fellepek s melléje ülök a bakra.

— Megkéstünk, mondja, hat óra előtt nem hagynak mozogni a városban, pedig hosszú az ut Várárhelyig.

Az ut, mely régen hepe-hupás, mely gödrökrekl turt volt, ma sima, tökéletes.

— Mind ilyenek az utak, világosít fel büszkén Mihály bá, a magyar állam erre nagy súlyt helyezett. Zsidók csinálták.

Az uton alig van forgalom. Még egy jármű sem hagyott el, néhány ökrös szekérrel találkozunk. Most az ut kanyarulatánál kisebb orosz katonacsoport bukkan fel. Elöl ketten egy rossz gebét vezetnek, hátrább énekelve jönnek a többiek. — Jaj mi lesz velünk? — kezd a két öregasszony óbergatni szekerünkön.

Már itt is vannak. Jókdedvel köszöntenek. Mustálják lovainkat, úgy látszik cserélni szeretnének. János gazda sápadt kézzel-lábbal magyarázza, hogy már k is cserejóságok. Végre megérték, kacagva tesznek le szándékukról. Kínáljuk őket cigarettával s egy-snak jószerecsét kívánva elválnak.

— Látod Julis, szól az egyik gazda, nincs mért egy sápitozni, lehet, hogy vérmesek, de nem annyira, hogy titeket kívánjanak meg.

Az idő dél felé jár. Maksára érünk, a falu szélén megpihenünk. Etetni kell a lovakat s mi is harapunk valamint.

— Jobb itt, a korcsoma zárva, nincs miért behajtani a faluba, szól hozzánk egy arrahaladó falubéli. Elmenekült a gazda. Az úgy volt, teszi hozzá, hogy mikor közeledett az orosz valamelyik faluhoz, jöttek a németek s kihirdették, hogy mindenki meneküljön. Merthogy felveszik a harcot, a falu két tűz közé kerül, még egy patkány sem marad életben. Menegettek, mondták, jön az orosz, a gyermekeket, az asszonyokat megbecsülférfiakat elhurcolja Szibériába.

Aj volt a fején az már régebb el. A módosabbak, a félnébbek kódták az értékesebb holmit s eren, ki gyalog nekivágott az eren. Ahogy a falu kiürült, a németek k az elhagyott házakat, gépkocsiba k amit bírtak, disznókat, marhákat, italt, ágyneműt, mindent amit k került s elhajtottak. Ez így történt mindenütt, ahol erre idejűk volt, verj meg őket az Isten. S most, az elhagyott házakról hordhatjuk haza a termést. Van szmunka, rogyásig.

Egy orosz tehergépkocsi közeledik, megtek, hátha felvesz. Csakugyan lassít, be, bucuszon utitársaimtól s felkacskodom. A kocsin már vannak négyen. A kövér ur mérgesen pislog rám, hogy küköt miért késleltetem. Később tudom meg, disznókat meg vásárolni s most a városi üzlet vártában sajnál minden elcsesztett percet. Még két jól öltözött nő s katal iparos utazik.

Magysámék ugye vásárhelyiek?, érdekelember, ki ugylátszik színezte a kocsi. A két nő

jönnek, ha meg nem sér-

ról. Ott értek utól.

— Hát igen kérem, hiába kérem, ők mindenkit utólrának. Mindenkit. Még Hitler is!

A nők, otthonhagyott holmijaik felett keseregnek. Repül kocsink, feltűnnek Kézdivásárhely első házai. Még pár perc s megállunk a piac téren. Megköszönjük vendéglátóinknak, hogy elhoztak, sietünk dolgaink után.

*

A tér kihalt. Kereken a főutak mentén, a jobb házakon látszik, hogy elhagyták lakói. Rendőr az van boven. Nem is értem minek ez a nagy készültség, mert amint hallom a volt főhatalom képviselői, jóelőre, mind egy szálíg elszaladtak. A magasabb hivatalnokok, az ugnyvezett szellemi vezetők, az ügyvédek, orvosok, tanárok tulnyomó része nincs itt. A vagyonosabb kereskedők, iparosok jórészt szintén csak ült helyét találod. Ráadásul elfutott egy csomó szerencsétlen, megfélemlített család. A város kiürítésének módszere ugyanaz volt, német alapossággal, folytatták a náci bandák. Az irányítás nélkül maradt városban új demokratikus vezetőség alakult helybeliekből, kiket a bevonuló, felszabadító orosz hadsereg parancsnoksága elismert. Fegyveres népszerűség segített a közrend helyreállításában, ezeknek csonka maradványai a rendőrséggel még ma is együttműködnek.

Most a helyzet: megint változott. A mintegy hatezer lelket számláló székes-kisváros a román főhatalom megszerzésével új vezetőséget kapott, melyet a néhány helybeli román család és egy

maroknyi visszatért menekült csoportjából válogattak megtoldva szép számban olyan személyekkel kik ezelőtt sohasem jártak ezen a tájon. Az őszinte, eredményes és valóban demokratikus együttműködést ez a megoldás nehezen fogja szolgálni.

Másnap reggel jókor kint vagyok a város végén, egy eldugott utcában, a szekér már befogva, indulásra kész. Négyen utazunk Szentgyörgyre.

Szekerünk szaporán halad.

— Mennyi földje van Gergely?

— Van vagy tíz hold, de vagyunk hozzá hatan.

— Az adó nagy volt-e?

— Megjárt, hanem a pontok, a súly, hogy azokat megegye.

— Miféle pontok?

— Hát az úgy volt, hogy hivatalos áron, természetben kellett beszolgáltatni mi-egymást s a harmadát sem kaptunk érte, mint ahogy eladhattunk volna.

— Mennyit kellett beadjon?

— Nekem évente 3800 pontot.

— S az mennyi volt?

— Tudja a franc. Beadtam egy jó fejős tehenet egy szópó bornyuvál az vót vagy 2000 pont, no hozzá egy jó hizott disznót, az vót vagy ezer pont. No még gabonát, lencsét, pityókát. Sohse tudtam mikor érek a végére, de nem tudta más se. Ők csak számoltak előre, számoltak hátra s mi szolgáltatunk. Igazi uri huncutság vót!

Az uton furcsa menet halad. Egy szekeren zsákokba kötözött csomagok, előtte, körülötte, mögötte, vagy harminc-negyven ember halad, két csendőrkíséri őket.

— Viszik ezeket es, szól s pityereg utitársunk, egy öreg néni. Volt hátrőrök, vagy elszédelt katonák, akik már megunták. Hazaszótket, ahogy tehették. Vagy az orosz fogta el, elszedte fegyvereiket s elcsapta őket. Most ezeket szedik össze itt a városban. Jóska fiam és itt van, neki viszik egy kis enniválót, — színpog a néni s törülgeti könnyeit. Itt

tartják néhány napig s aki román vallásra azt eleresztik, viszik munkára.

— Esküsznek-e fel sokan?

— Aszongyák jöttek haza vaj, mi falunkba még nem jött vissza e

Szentgyörgyhez közeledünk. A előtt megáll Gergely. Elbucszon szerencsét s boldogabb találkozást ványa egymásnak. Sietek ki az állomá Vonatunk mindjárt indul. Most küldök el éppen egy nagyobb csoportot mi szolgálatra. Négy katona van őrizet, kik a kocsi lépcsőin utaznak. Mikor kigördül vonatunk az állomásról egy szakasz vezető utánuk kiállt.

— Vigyázzatok, százan vannak, nehogy meglőgjon valaki közülük! Mind meglegyen, — a keservét a sok zsidónak!

Ugy látszik még mindig az Antonescurendszerben képzelte magát.

Lengyel István.

Ujjáépítik Sztalingrádot

Irtá: K. ALABIAN, az Építészeti Akadémia tagja

Az egész szovjetnép résztvesz a barbár fasiszta németek szétlúdt városok és falvak felépítésének nagyszabású munkájában.

Az építészeknek és vállalkozóknak jutott ki az a rendkívül felelős feladat, hogy a romok és hamu helyén nagyszerű városokat és csodálatos falvakat emeljenek, hogy ezeket jobbá tegyék azoknál, amelyek a háború előtt voltak. És mindezt meg kell valósítani gyorsan és olcsón, kitűnő technikai minőségben, nagymértékben alkalmazva a helyi építési anyagokat.

Ugyanezek az alapelvek szolgálták

Milyen volt Sztalingrád ezelőtt?

Amíg a pusztító fasiszta németek le nem rombolták, Sztalingrád fontos ipari központ volt és ugyanakkor tipikus folyami város. Tíz kilométerekre menő távolságban a Volga mentén keskeny beépített sáv terjedt ki. Terek, körutak és számos rakpart összeolvadva az elterülő széles folyóval a városnak sajátos báját adott.

Azok elé, akik az új Sztalingrádot tervezték, súlyos problémák meredtek. Elsősorban meg kellett nyitni a várost a fénynek és a levegőnek, meg kellett tülni

Sztalingrád ujjáépítési tervének az alapján is, amelyet az Építészeti Akadémia irodája dolgozott ki vezetésem alatt. A terv elkészítésénél figyelembe vettem a helyi viszonyokat, az éghajlatot és a környéknek a terepviszonyait. Egyidejűleg a legreálisabban tanulmányoztuk az összes helyi építési és vakolati anyagokat és a város környékbeli építési anyag üzemait. Mindez lehetővé tette, hogy aránylag rövid időn belül be lehetett fejezni Sztalingrád ujjáépítési tervének első szakaszát és hozzá lehetett fogni megvalósításához.

Milyen lesz most már a holnapi Sztalingrád?

zöld növényzettel és a folyó közelségével. Másodszorban ki kellett fejezni a város megtervezésében, épületeiben és műemlékeiben a Volga-parti bástya felemelő történelmét, meg kellett adni a város multjának járó ünnepesség és hősiesség jellegzetes vonásait.

És milyen lesz?

Az iroda terve szerint a jövőd Sztalingrád képe ilyenformán mutatkozik: A Volgapart mentén csodálatos körü-

húzódik, gránitba és a természet zöldjébe öltözve, feldiszítve nagyszerű épületekkel és a sztalingrádi harcok hőseinek szoborműveivel. A várost egymásra helyezték lépcsőzetes formában építik fel a vonalból kiindulva. Ez lehetővé teszi, hogy a város bármely részéből festő tárláson a bálulatra méltó parti s a nagy orosz folyó széles tükrebe, partról viszont látni lehet a város építészeti csoportjainak együttesét.

A kiépített parti ut az egész város mentén végig halad és még a környéket és az ottani munkásnegyedeket is egybefogja.

A vasutvonalakat, amelyek a Volga mai parti képét tönkréteszik, eltávolítják. A partvonal közepére széles teret terveznek, a Glória teret. Ennek földszere lesz a Honvédelmi Múzeum nagyszabású palotája, benne a sztalingrádi harcok erekeivel és győzelmi zsákmányaival.

A téren nagyszabású emlékművek azoknak a hősöknek a tisztelt emlékére, akik oly ragyogóan védtek meg Ta Sztalingrád városát. Ezt az emléket a város minden sarkából lehet látni, mindenkit emlékeztetni fog a város korszakára, amit dicső védői vére s telt meg.

A rakpartról szép lépcsők vezetnek a Volgához. Kikötőket, parti állomásokat és szoborműveket létesítenek a folyami hadi flotta és Rodimcev-tábornok gárdacsoportjainak dicsőséges harcait eszményítve.

Ezzel párhuzamosan egy lépcsőzettel magasabban fontos ut húzódik végig, széles körű teli növényzettel a kulturális és közigazgatási intézmények épületeivel.

A város központját a tereknek egész rendszere képezi. Ezeket fasorok utak kötik össze egymással. A „Sztalingrádi hősök díszsétányá” összekapcsolja a folyó-parti „Hősök Terét” az „Elesett harcosok terével”, ami a város központjában fekszik és Tarján 1918-as hősi védelmének az emlékéül szolgál. Ezen a téren építik fel a Szovjetek Házát és emelnek szoborműveket az elesett hősök tiszteletére. A hősök díszálléjának az elesett harcosok terébe való betorkollásánál a sztalingrádi győzelem diadalívét létesítik.

A sétautak, kertek, rakpartok, körutak és parkok zöld növényi hálójával borítják el az egész várost. A zöld szőnyeg belsejébe kényelmes lakóházakat tesznek és monumentális épületeket emelnek.

Evek fognak eltelni, de a Volga-parti nagy város falai alatt lefolyt történelmi harcok emléke örökké fog élni a szovjetnép és az egész világ népeinek a szívében. Sztalingrád a szovjetfiak hazájuk iránti hősiességének és hajthatatlan szeretetének a jelképe. A földgömb minden sarkából látogatók fognak idegyülni, hogy saját szemükkal lássák a felejthetetlen dicsőségű várost.

Sztalingrádot úgy kell és valóban úgy is fogják felépíteni, hogy építészeti arcába egy tekinthessenek, mint a háború történelmi hősköteményének nagyszerű emlékébe, mint az orosz nép életképes erejének és hatalmának a jelképebe.

A varrónő

Irtá: Szász Gyula

Reggel, mikor feljön a nap,
Téged már a munkánál kap.
Enni, inni nem kell néked,
Sebesen hajtod a gépet.
Nem jut időd szóba állni
Valakivel diskurálni,
Mint a gép, nem gondolkozol,
Csak dolgozol.

Hogyha beteg a gyermeked,
A munkát le nem teheted;
Ha neked van bármi bajod,
A gépet ott nem hagyhatod;
Este, reggel, nappal, éjjel
Ülsz mellette szenvedéllyel,
Mint a gép nem gondolkozol,
Csak dolgozol.

Ha nem dolgozol eleget
Éhség ostora fenyeget;
Neked nem szabad pihenni,
Színházba, moziba menni;
Hogyha munkásnak születél
És rabszolgaasszony lettél,
Mint a gép nem gondolkozol,
Csak dolgozol.

Hétköznapi van, vagy vasárnap
Te sohasem lehetsz fáradt,
Te nem érsz rá szórakozni,
Mindig, mindig csak dolgozni,
Hajtani a varrógépet
Nem látni sem jót, sem szépet,
Mint a gép, nem gondolkozol,
Csak dolgozol.

Pedig milyen szép a világ,
Madárdal, erdő és virág,
Műemlékek, szobrok, képek,
Mily gyönyörűk, milyen szépek,
Mindabból mit nyújt az élet
Valami csak jutna néked...
De te mással foglalkozol,
Csak dolgozol.

A francia kormányfő Párisba hívta Sztalin tábornagyot

(London.) A rádió közlése szerint a „British United Press” angol sajtóiroda jelenti, hogy De Gaulle tábornok francia kormányfő meghívta Sztalin tábornagyot a francia fővárosba.

Mint korábban közöltük, De Gaulle előzőleg Moszkvába készült.

November 30.-áig leszerelik az idősebb korszaltályokat

(Brassó.) Rövid fővárosi telefonjelentés alapján közöltük, hogy a nagyvezérkar rendelete értelmében az 1916, 1917, 1918 és 1919. korszaltályhoz tartozó népfelkelő legénységi állományú katonai összpontosítottakat (koncentráltakat) leszerelik. Kiegészítésként közöljük, hogy a vezérkar rendelete értelmében a fenti korszaltályokhoz tartozókat november 30.-ig kell leszereltetni. Ujabb behívásokat a csapat-tesztet csak a nagyvezérkar rendelete alapján rendelhetnek el.

Lemondtak a belga kormány kommunista miniszterei

(Brüsszel.) A belga kormány kebelében válság tört ki, amelynek következtében a kommunista miniszterek, valamint a felszabadítási bizottságnak a kormányban foglaló tagjai benyújtották lemondásukat. Hír szerint a válság oka, hogy a kivált miniszterek tisztogatást követelnek a belga nagyiparosok soraiban.

December elsejéig elhalasztották a zsidók bevonulását

(Brassó.) A nagyvezérkar rendelete értelmében az 1916—1944 korszaltályokhoz tartozó zsidó katonakötelesek bevonulását december elsejéig elhalasztották. A rendelet értelmében mindazok, akik egyéni, vagy csoportos behívót kaptak, vagy egyéb úton kaptak behívót, november 30.-ig odahaza maradhatnak.

Közzgazdasági hírek

Egy a Hivatalos Lapban megjelent rendelet értelmében a Nemzetgazdasági Minisztérium zárta a gyárakat, valamint a nagykereskedők gyapottól, műrostból vagy ennek keverékeiből és műselyemből előállított teljes cernakészletét. A készleteket az érdekelteknek be kell jelenteniük.

Ugyancsak a Nemzetgazdasági Minisztérium 1826/1944 sz. rendelete értelmében 1944 novemberétől kezdődően a tejet kereskedelmi forgalomba hozó termelők, a tejtermelő társulatok vagy szövetkezetek, végül a tejfeldolgozó üzemek minden hónap 1—10 között kötelesek jelenteni a Tejközpontra (Oficiul Lapteului și al Produselor Derivate de Lapte) a megelőző hónapban termelt vagy összegyűjtött tej és tejtermékek mennyiségét, a felhasználás módját, valamint az esetleg megmaradt mennyiségeket. A vajtermelők minden hónap 15-én és 30-án kötelesek az eladott vaj mennyiségét, a vevők nevét és címét tartalmazó kimutatásokat az említett intézménynek benyújtani.

A Hivatalos Lap 261/1944 számában megjelent rendelet szabályozza a festődek legmagasabb árait. Egy másik rendelet a házilag felhasznált festőanyagok előállításának és árusításának módját, valamint a forgalombahozott festőanyagok legmagasabb árait szabja meg.

A nemzetgazdasági minisztérium a textilművek, élelmiszeri cikkek és bányákog bejelentési kötelezettségével kapcsolatban — amiről tegnap beszámoltunk — magyarázó közleményt adott ki. Eszerint a bejelentésnek csak statisztikai, tájékoztató jellege van. A kormányának tudnia kell, milyen készletek és tartalékok felel meg az ország, hogy ahhoz képest intézkedjék a lakosság ellátásának és a földi árucseré tekintetében. A bejelentés nem érinti a gazdasági és kereskedelmi tevékenységet és a készletek felett a tulajdonosok ugyanúgy rendelkezhetnek, mint eddig.

Az észak-erdélyi események nyomán:

A fővárosi sajtó a felelősség kérdését vitatja

Iuliu Maniu: Sokoldalú elfoglaltságom miatt nem tudtam ellenőriző utakat tenni

A „România Liberă”: A hibák megisméltése az elkerülhetetlen összeomláshoz vezet

Az ország belpolitikai életében változatlan heveséssel zajlanak az események. Ha időnként be is áll egy kis szélcsend, ez rendszerint nem tart sokáig és hamarosan újabb politikai esemény adódik elő, ami kiborít a harcot, amely szembeállítja a két politikai erőt: a Nemzeti Demokratikus Arcvonalat a röviden „történelmi” pártoknak elnevezett nemzeti-parasztpárttal és a liberális-párttal. Mindez, mint Luca Vasile, a Nemzeti Demokrata Arcvonal nemrégiben alakított központi irodájának a titkára, a „Scântea”-ban megjelent cikkében megállapította — arra vezethető vissza, hogy pártkormány helyett az ország ügyeit egy koalíciós kormány irányítja. Az ország valóságos demokratizálását sürgető Nemzeti Demokratikus Arcvonal és a „történelmi” pártok között pedig éppen elég alapvető ellentét van. Ezek a harcok a sajtó

túvívában tükröződnek vissza. Különösen, amióta a pártok felmondták egymásnak a hallgatlagosan kötött „sajtófegyverszünetet”, lángolt fel újra a harc.

Melyek azok az ellentétek, amelyek körül a csatározások folynak? Mindezek előtt megállapítható, hogy a Nemzeti Demokratikus Arcvonal megalkuvás nélküli harcot vív az ország azzal az gyakorlati demokratizálásért és egyetlen alkalmat sem mulaszt el, hogy sürgesse ennek a mielőbbi megvalósítását. Minthogy pedig a „történelmi” pártoknak más a felfogásuk a demokráciáról, mint az arcvonalba tömörült demokratikus erőknek, érthető, hogy kimélyülnek az ellentétek. Ugyálszik azonban, a nemzeti-parasztpárt és a liberális-párt még mindig visszariadnak az államszervezet gyökeres tisztogatásától, ami újabb bonyodalmakat idéz elő a

kormány kebelében.

Mint legutóbbi lapszámunkban jeleztük, a Nemzeti Demokratikus Arcvonal miniszterei nem hajlandók hozzájárulni a községi és megyei tanácsválasztások lefolytatásához mindaddig, amíg az államgépezetet meg nem tisztították a fasiszta elemektől és nem vetették meg ezzel a szabad választás lehetőségének alapját. Hogy pedig a „történelmi” pártok által hangoztatott „belső rend” kérdése mégis megoldást nyerjen, belementek abba, hogy a Nemzeti Párttal és a Liberális Párttal való megegyezés után jelöljék ki a városok és falvak élére állítandó demokratikus személyeket. A Nemzeti Demokrata Arcvonal egyébként Sănătescu tábornok miniszterelnökhöz fordult azért is, mivel a kormányzati megállapodás ellenére Răscanu tábornokot mindmáig nem nevezték ki hadügyminiszternek.

A fegyveres gárdák feloszlátása és az észak-erdélyi román hatóságok visszarendelése

(București.) Maniu Iuliu, a Nemzeti Parasztpárt elnöke, a következő felhívást intézte az erdélyi nemzeti gárdához:

— A nagy nemzeti eszményektől áthatott és országunk jövőjét szívén viselő fiatalabb nemzedék néhány önkéntes zászlóaljat alakított Erdély felszabadítására. Ezek közül a zászlóaljok közül egyesek az én nevemet viselik.

— Sokoldalú elfoglaltságaim megakadályozták abban, hogy közelebbről érdeklődjem a katonai egységek sorsa és tevékenysége iránt és nem tudtam a szükséges ellenőrző utakat sem megtenni, hogy meggyőződjek szükségességükről és eredményességükről. Sajnálom, hogy ezt a jövőben sem tehetem meg, tekintettel arra a körülményre, hogy a román kormány rendelkezése következtében mindezeket a felkatonált alakulatokat feloszlatták és a rendelkezésükre álló fegyvereket be kell szolgáltatniuk a katonai parancsnokságoknak. A megszüntetést és lefegyverezést a nagyvezérkar fogja megállapítani. Felkérem az önkéntes gárdák és alakulatok összes tagjait, hogy tegyenek eleget a kiadandó rendelkezéseknek. Felkérem továbbá mindazokat, akik még rendes katonai szolgálatra kötelezettek és azokat, akik fegyverviselésre alkalmasok, vagy segédszolgálatokat teljesíthetnek, vessék alá

magukat a katonai parancsoknak, amit kapnak és ezzel a nemzeti szolidaritás jegyében szolgálják a szent eszményt, amely felkünkbe vésődött.

— A gárdák tagjai külön utasításokat kapnak majd hazautazásuk módozatát illetően. Megállapodás történt arra vonatkozólag, hogy akik a nélkülözhetetlenül szükséges katonai öltözköztetésben akarnak elutazni, ezt megtehetik.

— Köszönetet mondok mindazoknak, akik eleget tettek hazafias kötelességüknek és azt kívánom nekik, hogy teljes lelki megelégedettséggel tekintsenek népünk felemelésének kivívására felé.

„Kit terhel a felelősség?”

A „România Liberă”-ban Preoteasa Grigore cikket közöl, amelynek címe: „Kit terhel a felelősség?” Preoteasa többek között foglalkozik a közleménnyel, amely a sajtó útján az ország tudomására hozta, hogy Észak-erdélyből visszavonták a szovjetőparancsnokság előzetes értesítése nélkül kiküldött közigazgatási hatóságokat. Miután utal arra, hogy a demokratikus sajtó már régóta követelte, hogy akadályozzák meg az önkéntes gárdák részéről elkövetett rablásokat és kegyetlenkedéseket, megvádolja a nemzeti parasztpárti sajtót, hogy nem ismerte fel a veszélyt, majd így ír: „A közvélemény

azt olvashatta, hogy a „Magyar Népi Szövetség” (volt Madosz) az a nagy veszély, amely a román demokráciát fenyegeti, míg a gyilkoló és fosztogató önkéntesek Erdély felszabadításának hősei. A román állam fennállásának szempontjából rendkívül reakciós és sovíniszta politika ismét leleplezi önmagát.”

A cikket Preoteasa azzal fejezi be, hogy ez a helyzet nem folytatható, mert ezeknek a hibáknak a megisméltése az elkerülhetetlen összeomláshoz vezet.

Az észak-erdélyi román hatóságok visszavonásával foglalkozik a Liberálisok felhivatalos lapja, a „Viitorul” is, és ezeket

írja: „Nyilvánvaló, hogy ennek a ténynek megvan a jelentősége és a román kormány, amelyet jelenlegi összetételében nem lehet felelőssé tenni sem a hatóságok beiktatásának módjairól, sem pedig az esetleg előforduló incidensekért, köteles örökölni azon, hogy a fegyverszünetet aprólékosan betartsuk és a legnagyobb tapintattal járjunk el minden nyilatkozásunkban. Világos, hogy az átmeneti szakaszok a legnehezebbek és főleg most arra kell törekednünk, hogy a legnagyobb következettséggel örködjünk kötelezettségeink és a tökéletes belső rend fenntartása fölött.”

A Hazafias Védelem (Apărare Patriotică) felhívása

A Hazafias Védelem elnevezést viselő demokratikus szervezet felhívást intézett az ország lakosságához, kérve, hogy siesse a háború következtében legtöbbet szenvedett területek lakosságának segítségére. A felhívás elsősorban Erdélyt nevezi meg, megemlítve, hogy ezt az ország-részt a visszavonuló hitlerista és horihysta bandák kifosztották, felperzselték és romhalmazzá változtatták. Erdély — mondja a felhívás — ma is tanúja még azoknak a borzalmaknak, amelyeket a hitlerista ügynökök a békés együttélő lakosság ellen elkövettek.

A Hivatalos Közlönyben megjelent a minisztérium átszervezésére vonatkozó törvény. Eszerint több minisztériumot megszüntettek vagy más minisztériumokba olvasztották be és ezzel egyidejűleg új minisztériumokat létesítettek. A jelenlegi minisztériumok a következők: miniszterelnökség, belügyminisztérium, külügyminisztérium, pénzügyminisztérium, igazságügyminisztérium, nemzeti nevelési minisztérium, kultusz- és művészeti minisz-

térium, hadügyminisztérium, földművelési minisztérium, nemzetgazdasági minisztérium, haditermelési minisztérium, közmunkaügyi és építési minisztérium, munkaügyi minisztérium, közlekedési minisztérium, egészségügyi és népjóléti minisztérium, társadalombiztosítási minisztérium és kisebbségi-nemzetiségügyi minisztérium.

A gazdasági tárcák miniszterközti tanácsát a gazdasági tárcák miniszterei és al-

miniszterei, valamint a Nemzeti Bank kormányzója alkotják és ez jelenti egyben a kormány gazdasági bizottságát is. A gazdasági jellegű minisztériumok a következők: a nemzeti gazdaságtudomány, a pénzügy, földművelésügyi, közlekedési, a közmunkaügyi, a hadügy, a munkaügyi, a szövetkezetügyi és a közellátási. A tanács elnöke a helyettes miniszterelnök és ennek hiányában a nemzetgazdasági miniszter.

A miniszterelnök kihallgatása az Uralkodónál

Az Uralkodó Öfelsége pénteken kihallgatáson fogadta Constantin Sănătescu tábornok miniszterelnököt.

A szűkebbkörű kormánybizottság pénteki ülésén folyó ügyeket és néhány törvénytervezetet tárgyalta.

Itt írjuk meg, hogy az Uralkodó Öfelsége, a Hivatalos Lapban megjelent rendelet szerint, post mortem (halála után) a

Mihai Viteazul érdemrendjét adományozta a kardokkal Karaszov Gherman Feodorovici szovjetőrmagynak, a II. ukrain hadsereg tisztjének, aki a román- és szovjet-csapatok közös harcai során Debrecent és Szolnok körüli csatákban hozzájárult és bátorságával sokban hozzájárult a győzelmek kivívásához.

HIREK

Naptár:

1944. november 19. vasárnap. A nap kel 7 óra 11 perckor és nyugszik 16 óra 20 perckor. Kath. Erzsébet asszony. Prot. Erzsébet. Ort. Abd. Zsidó: 5705 év, Kislev hó 3.

Mozik műsora:

Lumina: Az ítélet. Aro: Mézesetek Bálí szigetén. Astra: Tavasz dal (szovjet-film). Regal: Román hármásban. Eforia: Az első találkozás. Corso: Az utolsó találkozó. Capitol: Az indiánok réme.

Szolgálatos gyógyszerárak

Szombaton: Lukás F., Vasut-utca 20a. Vasárnap: Voith I. Aesculap, Vasut-utca 53. Hétfőn: „Orangyal” Neustädter, Szabadságtér 5.

Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt a rendes időben jelenik meg.

A Magyar Népi Szövetség (volt Madosz) bukaresti szervezetének címe Str. Avram Iancu 1, Telefon 3-49-38.

November 30-ig hosszabbították meg a statisztikai-adó befizetésének határidejét. (București). A pénzügyminisztérium hivatalosan közölte, hogy a statisztikai-adó befizetésének határidejét november 30-ig hosszabbították meg.

Vasárnap ülést tart a Magyar Népi Szövetség brassói tagozatának ideiglenes női szervező bizottsága. (Brassó). A Magyar Népi Szövetség brassói tagozatának ideiglenes női szervező bizottsága vasárnap november 19-én délután félnégy órai kezdettel a tagozati helyiségben (Weisz Mihály-utca 35 sz., II. emelet) összejövetelt tart. Kéri a tagok minél nagyobb számban megjelenését.

Lázár Éva sepsiszentgyörgyi lakos nevére kiállított román állampolgársági bizonyítványt és a háromszékmezei főispáni hivatal által kiállított magyar utlevél találták. Igazolt tulajdonosa kiadóhivatalunkban átvetheti.

Varsó város küldöttsége megérkezett Moszkvába. (Moszkva). Varsó város küldöttsége tegnap megérkezett Moszkvába. A lengyel főváros delegátusait ünnepélyes fogadtatásban részesítették.

A „Hazafiak Szövetsége” gyűlése. A „Hazafiak Szövetsége” brassói csoportja szerdán tartott gyűlésén időszerű társadalmi kérdéseket tárgyalt. A következő gyűlést szombaton, november 18-án délután 4 órakor tartják a „Hazafiak Szövetsége”, Piața Libertății 26 szám alatti gyűléstermében.

A Magyar Népi Szövetség (volt Madosz) brassómezei szervezetének címe: Brassó, Weisz Mihály utca 35, II. emelet. Telefon: 17-97. Érdeklődés és tagfelvétel naponta 8—13 és 15—18 óra között.

Egyfajta cipő és egyfajta szövet. Hogy az egyre fokozódó drágulást letorjósza, a közellátási miniszter a ruházati cikkek nagymértékű szabványosításának tervével foglalkozik. Eszerint ezután csak egyfajta férfi és egyfajta női cipőt állítanak elő és szabványosítanak néhány mintára a férfi ruhák, kabátok és a női kabátok és szoknyák szövetanyagát. A vászonneműek tekintetében is csak háromfajta anyagot állítanak elő. Az új anyagokat részben a munkások, részben a tisztviselők részére biztosítanak az állami intézmények és a magánvállalatok gazdasági szerveinek a szétosztásában. Az új rendelkezés azért nem érintené sem az ipart, sem a kereskedelmet, mivel a szabványosításokra lekötött anyagokon felül a megmaradó készlet szabad feldolgozását és áruba bocsátását lehetővé teszi a nagyközönség számára.

Postaforgalom Északkelettel. A brassói postaigazgatóságtól nyert felvilágosítás szerint a helybeli posta továbbra is változatlanul vesz fel küldeményeket Északkelet felé. Csúpan utánvételek küldeményeket nem ajánlatos egyelőre feladni, de ennek a kérdése is rövid időn belül megoldásra kerül.

A „Hazafias Védelem” teadélutánja. Az „Apárea Patriotică” Hazafias Védelem szervezetének gummiigényi tagozata vasárnap, november 19-ikén táncal egybekötött teadélutánt tart a Calea Victoriei-n levő „Modern” mozgószínház termében. A teadélután jóvedelmét a kórházi sebesültek segélyezésére fordítják. A „Hazafias Védelem” éppen ezért kéri a

nagyközönséget, hogy minél nagyobb számban jelenjék meg a teadélutánon.

Vasárnap nyitnak a brassói mészárszékek. A brassói város vezetőség a lakosság tudomására hozza, hogy miután a mészárosok és a vágóhidai hadsereg husellátásával vannak elfoglalva, a mészárszékek és hentesüzletek csak vasárnap lesznek nyitva és ekkor látják el a polgári lakosságot.

Hátrahagyott katonai javak bejelentése. A rendőrség, a hadügyminisztérium 6111 sz. rendelete alapján felhívja Brassó lakosságát, hogy november 20-áig jelentse be minden az orosz, német vagy román hadseregtől visszamaradt élelmiszert, állatot vagy bármi mást. Az illetékes kerületi rendőrségen közölni kell az anyagok mennyiségét, tulajdonosát s minden egyéb részletet.

A kilencedik amerikai hadsereg 10 kilométerrel túllépte a német határt

(London.) Szombaton, a nagy nyugati offenzíva megindulásának harmadik napján, az összes frontszakaszokról jó előrehaladást jelentenek.

A kilencedik amerikai hadsereg 10 kilométerrel lépte túl a német határt és tovább nyomul előre a Ruhr-vidék felé. Az

első amerikai hadsereg, amely Aachentől délre harcol, elfoglalta a város körüli magaslatokat, amelyek a kölni síkságot uralják.

Metz körül páratlanul elkeseredett harcok dőlnek, amelyek során a szövetségesek már 2 német hadosztályt felöltek.

Metz bekerítése folytatódik, a város helyőrsége — mint a foglyok elmondják — készul az utcai harcokra.

A németek a Maginot-vonal összes ágyuit igénybe veszik. Hatalmas tüzérségi párharc folyik.

Hivatalosan meghívták De Gaulle tábornokot Moszkvába

(Moszkva.) A moszkvai rádió szombaton reggel hivatalos közleményt olvasott fel. Eszerint Párizsban De Gaulle tábornok francia kormányfő és a Szovjetszövetség megbízottja, Bogomolov között megbeszélések folytak le azzal a céllal, hogy a

szovjet-francia viszonyt minél szorosabbra fűzzék. Bogomolov a tárgyalások során átnyújtotta a francia kormányelnöknek a szovjetkormány Moszkvába szóló meghívását. De Gaulle Moszkvában tárgyalni fog a Szovjetszövetség vezetőivel.

Bulgária köteles visszaadni mindent, amit görög és jugoszláv területből elvitt

(London.) A bizottság, amely a Szovjetszövetség és Bulgária között kötött fegyverszünet alkalmazását ellenőrzi, intézkedett a bulgárok által Görögországból és Jugoszláviából elvitt javak visszaadását illetően. A rendelkezés szerint egy bulgár hatóságok, mint magánemberek kötelesek 5 napon belül visszaszolgáltatni

mindent, amit az ideiglenes bulgár megszállás alatt jugoszláv vagy görög területeiről vagy jogcím nélkül Bulgáriába vittek.

A rendelkezés szigorú büntetést ír elő azok ellen, akik a rendelkezésnek nem tesznek eleget a megjelölt határidőn belül.

szág más részében tisztogató harcok folynak. A bulgár haderő is folytatja harcát a németek ellen jugoszláv területen és a legutóbbi 24 órában több, mint 200 helysége elfoglalását jelenti.

A keletporoszországi és lengyelországi harcokról kevés jelentés érkezik. Danzig kikötőjét a szovjet bombavető repülőgépei támadták és elsüllyesztették egy 6000 tonnás német szállítóhajót.

Apróhirdetések

Legkisebb apróhirdetés fix szölg 150 lej minden további szó 15 lej. Álláskeresőknek 50%, enedmény.

Festek bőrkabátot, női táskát, cipőt, aktatáskát, bőrdönt, bőrbutorit. Braşov, Str. Nisipului 18. Telefon 33-05 (45)

Komoly vevők részére családi és üzleti házakat keresek. „PROMPT” ingatlanforgalmi iroda, Braşov, Str. Regele Mihai 20. (47)

Oroszul, németül, románul is beszélő tisztviselő ajánlkozik ipari üzemekhez, cégekhez, összes irodai és műszaki teendők elvégzésére, vagy külszolgálatra. Osgyan István, Satu-Nou 216 szám (jud. Braşov). (54)

Az Inyestester Szakácskönyvét megvételre keresem. Cím a kiadóban. (56)

Bádigos és vízvezetékészreelő segédkeket felvesz Kósa, Braşov, Regina Maria 52 szám. (58)

Cipészsegédet vagy gyakornokot, jó fizetéssel felveszek. Portik, Braşov, Str. Gh. Bariju 24. (59)

Idős ebb nő állást keres könnyebb háztartási munkára. Braşov, Str. Mihai Weiss 35. (62)

Intelligens nő állást keres üzletbe, pénztárba, beteghez, orvosi rendelőbe stb. (Vidéken is.) Cím a kiadóhivatalban. (63)

Felkérem azon urat, aki kedden este a Voith gyógyszerházból tévedésből elvitt 2 irattáskát és ezzel nagy kárt és kellemtelenséget okozott egy tisztviselőnek, jutalom ellenében juttassa vissza azokat ugyanezen gyógyszerháza. (60)

Lexikonok, szépirodalmi és egyéb könyvek eladók. „Corsete”, Braşov, Piața Libertății 13. (65)

Brassói vállalat azonnal alkalmaz

délidőben napi 4 órai munkára: román nyelvtudással

postal szétküldöt

(expeditort), aki a postavonalakat ismeri, a postacsomagokat pontosan és gyorsan osszelliítja, kocsin a postahivatalba, vasutállomásra elviszi,

kihordókat

akik Brassó utcáit jól ismerik, a csomagokat kikézesítik, ellenértéküket elszámolják és átveszik,

kifutófiukat,

akik Brassó utcáit jól ismerik.

Cím a kiadóhivatalban

Mélyen szomorodott szívvel tudatjuk a forrón szeretett férj, apa, sógor és rokon

Rosenberg Dávid

volt brassói kereskedő

63 éves korában történt hirtelen elhunytát.

Temetése vasárnap, november 19-én délelőtt 1/2 12 órakor lesz a brassói neolog izraelita temetőben.

A gyászoló család